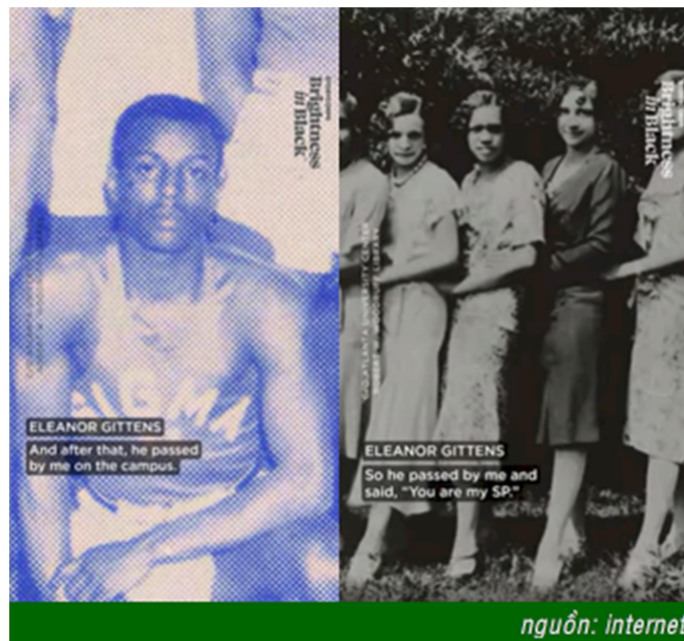

10 NĂM TÌNH CƯỚI

Chàng tên Lyle, Lyle Gittens, tay bóng rổ nổi tiếng của đại học Clark Atlanta (Hoa Kỳ), cuối thập niên 1930s, đầu 1940s. Nàng tên Eleanor, học dưới chàng một lớp. Họ quen nhau trong một buổi dạ vũ ở trường, năm 1939 (có bài viết cho là trong trận đấu bóng rổ 1941).

Lyle kể lại rằng đã nhìn thấy Eleanor ở phía bên kia căn phòng, rồi tiến về phía nàng mời nhảy "Lindy Hop". Trong một cuộc phỏng vấn, Eleanor vẫn còn nhớ rõ Lyle là một "cây nhảy tuyệt vời"!

Không biết do giác quan thứ sáu (biết cô bé để ý đến mình) hay vì chính chàng đã để ý cô từ trước nhưng sau đó, khi một lần đi ngang qua Eleanor, trong khuôn viên trường, Lyle đã thả nhẹ một câu làm chao lòng Eleanor: "You're my SP" (SP: Secret Pasion, tôi tạm gọi là "thương thâm, nhớ trộm"), cái câu mà 20 năm sau, Neil Sedaka đã lặp lại (1960), một cách khác, "you are my answer / to my lonely prayer..." ("you means everything to me").

Thế rồi họ yêu nhau và cưới nhau, ngày 4/6/1942, ở Bradenton (Florida).

Đệ nhị thế chiến xảy ra, Lyle "đi chiến dịch xa vời" ở tận Ý! Tiễn chồng lên đường, ngoài Eleanor, còn có đứa bé trai trong bụng mẹ! Sau đó, Eleanor chuyển sang New York sống gần gia đình chồng.

Chiến tranh kết thúc, Lyle trở về với Eleanor, "như chim liền cánh như cây liền cành" (Trần thiện Thanh). Cùng là công chức ở Nữ Uớc, họ có thêm hai cháu nữa. Là một người ham học, Eleanor, ở tuổi 69 (2017), đã tốt nghiệp Tiến Sĩ Giáo Dục tại đại học Fordham.

Sau đại dịch Covid, họ dọn về Miami, sống gần con gái Angela!

Năm nay, 2026, Lylie (1917): 109 tuổi, Eleanor (1918): 108 tuổi. Hai ông bà (đã) đi bên cạnh đời nhau trong 84 năm. Nói theo "các cụ chúng ta" là 84 năm "hương lửa mặn nồng".

84 năm "đồng tịch, đồng sàng". Con số kỷ lục. Nhưng chỉ kỷ lục ở năm 2026. So với các cụ:

- ✧ Eduard et Angeline Haseldonckx (Bỉ) 83 năm,
- ✧ Marcel et Paulette Darcy (Pháp): 82 năm.
- ✧ Ở Canada là Clem et Millie Mintz: 80 năm.

✧ (Ở Việt Nam, năm 2012, báo chí thời đó cho biết 2 cụ: Huỳnh văn Lạc (111 tuổi) và Nguyễn thị Lành (107 tuổi), đã sống chung nhau 82 năm).

✧ Ở Hoa kỳ, hai cụ Zelmyra và Herbert Fisher, cưới nhau 1924, đã sống chung nhau gần 87 năm (86 năm 290 ngày). Cụ ông mất 2011 (105 tuổi), cụ bà: 2013 (105 tuổi).

✧ Tưởng thế đã là kỷ lục thế giới. Nhưng không, vương miện vẫn thuộc về hai cụ Karam (1905–2016) và Kartari (1912–?) CHAND (người Anh gốc Ấn). Có "Người tình trăm tuổi" nhưng không có "người tình trăm năm". Cụ ông mất năm sau, sau lễ kỷ niệm "90 năm sống chung": 1925–2015!

Vì cụ bà Kartari "lấy anh từ thuở 13" (1925) nên Guinness không ghi kỷ lục 90 năm của họ, để phản đối nạn tảo hôn ở Ấn Độ!

nguồn: [bbc](#)

Lễ "kỷ niệm đám cưới" có từ thời Đế chế La Mã (có tài liệu ghi là ở Đức thời Trung cổ): kỷ niệm 25 năm được tặng một Vương miện bạc, 50 năm: bằng vàng. Truyền thống này được phát triển từ thế kỷ 19 ở các nước tây phương, nhất là khối Thịnh Vượng Chung (Anh, Úc, Gia nã đại, v.v.).

Thập niên 30s, Tây Phương đã có bảng ghi tên "hôn nhật" kỷ niệm những năm cưới (anniversaire de mariage). Thường thì các "bảng sinh nhật" chỉ cho đến 80 năm. Nhưng, có một "web-site" kéo dài đến 100 năm, trong đó, mỗi cái tên, mỗi số "tuổi" đều có một ý nghĩa thực tế: "lượng" (tuổi) tỷ lệ thuận với "phẩm" (tên): sức "bền bỉ" và giá trị tăng dần theo số năm cưới nhau.

Đại khái (những mốc chính):

- 1 năm: bông gòn
- 5 năm: gỗ
- 10 năm: thiếc
- 15 năm: thủy tinh
- 20 năm: sứ
- 25 năm: bạc
- 30 năm: ngọc trai
- 35 năm: cẩm thạch
- 40 năm: hồng ngọc
- 45 năm: lam ngọc
- 50 năm: vàng
- 55 năm: ngọc bích
- 60 năm: kim cương
- 70 năm: bạch kim
- 80 năm: gỗ sồi
- 85 năm: đá "morganite"
- 90 năm: đá hoa cương

- 95 năm: cây Adansonia
- 100 năm: Nước.

Sau 2010, nghe từ "hấp hôn", tôi không hiểu gì cả. Đó là nộ hôn lúc hấp... hời? – Buồn quá, làm sao "lẽ" nổi?! Hay tôi nghe không rõ: "nhấp hôn" chứ không phải hấp hôn? – Nhưng hôn mà cứ nhấp tới, nhấp lui hoài thì các cụ đã dặn rồi "chớ để lâu ngày lắm kẻ nhào vô (hôn)". Nếu có hấp hôn thì cũng có sậy hôn, nhuộm hôn, ủ hôn, v.v.? – Kỳ cục quá! Cho đến khi nghe một người bạn giải thích tôi mới hiểu "hấp hôn", na ná như "hâm hôn", lâu lâu phải "rechauffer" lại. Khác nhau: một bên xài microwave (hâm), còn một bên cần ướm át (hấp)!

Đặt tên "Nước" cho vô địch "kỷ niệm" (100 năm) thì quả là Đông & Tây gặp nhau! Đá morganite, hoa cương, cây Adansonia, v.v. gì gì thì cũng "nước chảy đá mòn / cây cằn tưới nước". Nhu bao giờ cũng thắng cương (trừ nhu... nhược)! Chẳng những thế, Nước còn nói lên sự bền bỉ, như câu đố: "chặt không đứt, bứt không rời, phơi không khô, chum không cháy".

Nhưng đặt là đặt cho vui vậy thôi, chứ thật ra, cho đến nay, chưa có đôi uyên ương nào trên thế giới có được kỷ niệm "Nước". Ngay cả ông... Bành Tổ, dù ông sống đến 800 tuổi. Không có tài liệu nào nói ông Bành có vợ (có thể vì thế mà ông sống lâu chẳng?)

Đông là đông và Tây là tây. Mặt trời lên phương đông, lặn phương tây, hai phương đối nghịch nhau 180°. Nên tôi không biết bí quyết "có công chịu đựng (?) có ngày 'nước nổi'" là như thế nào, giữa Đông và Tây? Dù một bên "ninh đầm", một bên "nhất nam viết hữu, thập nữ viết vô" nhưng "com nguội" hay "soupe nguội" thì cũng như nhau!!!

Trả lời phỏng vấn của "Longeviquet", Hasani, người cháu của hai cụ Gittens, cho biết, bí quyết sống chung của ông bà mình là: ăn ngon, yêu đời, và yêu người hôn phối (hoàn toàn không có chuyện "yêu cho roi, cho vọt")! Giản dị thế thôi. Từ thập niên 50s, mỗi tối, sau một ngày "lao động phờ người", hai ông bà lại "vinh quang" bên nhau, "dô" một ly Martini! Sau này, họ thay Martini bằng bia hay rượu đỏ.

Thống kê (2020) của một bài viết trên mạng cho biết ở Pháp, tuổi thọ "sống chung" là 16.5 năm.

16.5 nằm giữa 16 (đá sapphire) và 17 (hoa hồng). Hai cái tên "ly... định"?! Mới "lam ngọc" đó đã "tàn hoa" đây!

Theo một bài viết trên mạng:

✧ 1–10 năm: khám phá, gây dựng (les années de découverte et de construction)

✧ 11–20 năm: thăng hoa, củng cố (l'épanouissement et la consolidation)

- ✧ 21–30 năm: chín muồi (la décennie de maturité)
- ✧ 31–40 năm: đam mê bền bỉ (la passion durable et les pierres précieuses)
- ✧ 41–50 năm: "minh triết" (la sagesse, en route vers les nocces d'Or)
- ✧ 51–60 năm: bất biến (un amour inalterable)
- ✧ 61–70 năm: hiếm quý (un lien rare comme le Platine)
- ✧ 71–80 năm: sức mạnh trầm mặc (la force tranquille du Chêne)
- ✧ 81–90 năm: tình ghi lên đá (une longévité gravée dans la pierre)
- ✧ 91–100 năm: thế kỷ tình yêu (le siècle d'amour, vers l'éternité).

Những ngày lễ đánh dấu một sự kiện quan trọng, thường được tổ chức lớn khi nó đạt đến số 10 (thập niên) và các bội số của nó: 10, 20, 30, v.v.

Không phải là một người "mất gốc" nhưng "10 năm hôn lễ", "noces d'etain", đọc tiếng Pháp không thấy gì nhưng (khi tôi) dịch sang tiếng Việt "kỷ niệm thiếc", nghe vừa... "quê", vừa già! Giản dị vì nó làm tôi liên tưởng đến câu "già... cúp thùng thiếc"! Nên, bắt chước anh Trần Quảng Nam, tôi gọi là "10 năm tình cưới".

10 năm là con số không nhiều nhưng cũng không ít! Nhất là 10 năm chung sống. Chúng đánh dấu một "đoạn đường tình ta đi", có êm ái, thơ mộng, có gập ghềnh, lầy lội. Riêng với mẹ cháu và tôi, chúng tôi có sóng gió (nghĩa đen) vượt biển, có chịu đựng, nhọc nhằn trên "đảo", có cắn răng "đi lại từ đầu ở xứ người", v.v. Một quãng đời không phải lúc nào cũng ngọt như đường phèn! Mà có muối mặn, dấm chua, có gừng cay, rau đắng. Có nắng ấm và tuyết lạnh. Có nụ cười. Nhưng cũng có nước mắt, v.v.! Nên, kỷ niệm "10 năm", chúng tôi mời vài cặp bạn thân (thời Khoa Học Sài Gòn) đến chung vui với chúng tôi.

Bữa ăn tối đó, sau khi cắt bánh (không có "thỏi đèn!"), rót champagne, tôi ôm guitare, hát tặng mẹ cháu "Hải Âu", ca khúc tôi viết cho "10 năm tình cưới" của chúng tôi.

Các anh chị, các bạn nghe nhé: <https://youtu.be/AoRczYvIj4g>

Mới "khám phá, xây dựng" hôm nào, bây giờ đã thời "minh triết"!

Có hay không?

Sao chưa bao giờ tôi thấy một bóng câu vút qua cửa sổ?!

BP

Tác giả trực chủ:
23/10/2026

Tham khảo:

[1]: [guinness world records](#)

[2]: [abc sallahs](#)

[3]: [bbc](#)

Nguồn: Internet eMail by **bp** chuyển

Đăng ngày thứ Sáu, October 23, 2026
tkd. Khoá 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH